

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دینی دهم

درس اول: هدف زندگی

ناهید صابونچی
دبیر دبیرستان فرزندگان خوی

جهان هدفمند

در پس خلقت تک تک موجودات این جهان هدفی وجود داشته است؛ زیرا خالق آنها خدایی حکیم است که هیچ کاری را بیهوده انجام نمی دهد. قرآن کریم در آیات گوناگون بر این نکته تأکید می کند و آفرینش جهان را حق می داند.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا

لَاعِبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ

و ما آسمان ها و زمین و آنچه بین آنهاست

رابه بازیچه نیافریدیم، آنها را جز به حق خلق نکردیم. دخان، ۳۸ و ۳

پیام: آیه در ارتباط با هدف دار بودن خلقت و حکیم بودن خالق است.

هدف زندگی:

حق بودن آفرینش آسمان ها و زمین به معنای هدفدار بودن خلقت آنهاست پس جهان آفرینش بی هدف نیست و انسان نیز مانند موجودات دیگر بی هدف آفریده نشده اند که با گام نهادن در این دنیا فرصت رسیدن به آن هدف را دارند.

حضرت علی(ع): ای مردم، هیچ کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای سهو کند و او را به خود وانگذاشته اند تا به کارهای لغو و بی ارزش پردازد

تفاوت هدف انسان و دیگر موجودات

۱- انسان خود باید هدف از خلقت خود را بشناسد و آن را انتخاب کند و به سوی آن گام بردارد؛ در حالی که گیاهان به صورت طبیعی و حیوانات به صورت غریزی به سوی هدف خود حرکت می کنند.

۲- آن که انسان دارای روحیه ای بی نهایت طلب است و در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف است؛ هدف هایی که پایان نیابد و تمام نشود. در حالی که حیوانات و گیاهان هدف های محدودی دارند.

۳- حیوانات و گیاهان استعداد های مادی دارند اما انسان دارای استعداد های مادی و معنوی است پس به دنبال اهدافی است که استعداد های گوناگون خود را به کمال برساند.

اختلاف در انتخاب هدف

در اهداف انسانی تفاوت های فراوانی وجود دارد که این تفاوت ها در اندیشه و تفکر انسان ها ریشه دارد و هر کس با بینش و نگرش خاص خود به سراغ هدفی می رود شاید برای کسی کمک به دیگران پاسخگوی استعدادهایش باشد یا کسی هم فکر کند با داشتن شهرت می تواند به این نتایج برسد. که این تفاوت ها ریشه در نوع نگاه و اندیشه انسان دارد.

معیارهای انتخاب اهداف اصلی

با توجه به تفاوت نگاه انسانها برای انتخاب صحیح و اهداف و دل بستن به آنها نیازمند معیار و ملاک هستیم تا بتوانیم اهداف همسو با میل بی نهایت طلب و استعدادهای متنوع انسان را مشخص کنیم.

خدای رحیم و مهربان که خواستار سعادت ماست در قران در این مورد ما را هدایت کرده و معیار انتخاب اهداف اصلی را مشخص نموده و آثار و نتایج آنها را نیز یادآور شده است.

اهداف اصلی و فرعی

اهداف اخروی اهداف اصلی هستند و اهداف دنیوی فرعی و تابع آنها می باشند و ما باید به گونه ای برنامه ریزی کنیم که دربرگیرنده اهداف اخروی دنیوی باشند و هر دوی این اهداف ضروری اند.

مهم این است که اهداف فرعی را به جای اهداف اصلی قرار ندهیم و آن قدر به اهداف فرعی دل نبندیم که مانع رسیدن به اهداف اصلی شوند و از رفتن به سوی کمالات بازدارند.

هدف های پایان ناپذیر و همیشگی مانند خیر خواهی نسبت به دیگران.

اصلی

اهداف

هدف ها و دل بستگی های پایان پذیر مثل مال و ثروت.

فرعی

برترین هدف

هدفی که ما آن را انتخاب می کنیم باید جامع و کامل باشد یعنی اهداف بیشتری را در درون خود جای دهند یعنی به قول معروف باید با یک تیر چند نشان را بزنیم.

با توجه به دو ویژگی متنوع بودن استعدادهای انسان و بی نهایت طلبی او اگر هدفی را انتخاب کنیم که بهتر بتواند پاسخگوی آنها باشد آن هدف کاملتر است بنابراین هدف اصلی ما هدفی است که همه استعدادهای متنوع ما را دربرگیرد و در جایی متوقف نشود و ما را به رشد و کمال برساند. مانند حضرت علی(ع) که تکامل خود را زیر نظر و با تربیت پیامبر اکرم(ص) آغاز کرد و جلوه گار کمالات و زیبایی ها شد.

هر کس اندکی تأمل کند، می بیند که در درون خود در جست و جوی سرچشمه. خوبی ها و زیبایی هاست و تا به آن نرسد، آرام و قرار ندارد. این سرچشمه، همان خداوند است که خالق همه. کمالات و زیبایی هاست؛ او که خود نامحدود است و کمالات و خوبی هایش حد و اندازه ندارد. هر کمال و خوبی از او سرچشمه می گیرد و در جهان گسترده می شود. پس مقصود و هدف نهایی ما خداوند است.

افراد زیرک با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود هم از بهره های مادی زندگی استفاده می کنند. و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا انجام می دهند، جان و دل خود را به. خداوند نزدیک تر می کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می سازند. که البته این هدف همت بزرگ و اراده محکم می طلبد.

الدُّنْيَا. مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ. هِرْكَسِ نَعْمَتٍ وَ پاداش دنیا را بخواهد. فَعِنْدَ
اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ. نَعْمَتٍ وَ پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.

نساء ۱۳۴

اندیشه و تحقیق

- ۱- شعر چون که صد آمد نود هم پیش ماست چه ارتباطی با موضوع هدف زندگی دارد؟
هر هدفی که ما انتخاب می کنیم جامع تر باشد اهداف دیگر را نیز شامل می شود همانطور که کسی صد را داشته باشد نود را هم دارد.
- ۲- علت انتخاب اهداف مختلف بین انسانها چیست؟
تفاوت در بینش و نگرش ها منشا آن است.
- ۳- دلیل بیاورید: الف) زیرا مومنان با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی هم از نعمت های دنیوی بهره مند می شوند و هم با انجام کارهای دنیوی در جهت رضای خداوند آخرت خود را آباد می کنند.

ب) کسی که هدف اصلی زندگی خود را ثروتمند شدن قرار دهد دچار خسران می شود. زیرا شاید در این دنیا به هدفش برسد و امکانات مادی داشته باشد اما هیچگاه آرامش ندارد زیرا هدفشان جامع نیست و زیانکاراند.

۴- آیا لازمه تقرب به خدا کنار گذاشتن امور فرعی مانند کسب مال و ثروت است؟

خیر - تقرب به خدا بهره مندی از نعمت های دنیا منافاتی ندارد و انسان زیرک حتی کسب مال و ثروتش را نیز برای رضای خدا انجام می دهد.

۵- با توجه به حکایت به سوال پاسخ دهید.

مسافری در سفر خود به یک دوراهی رسید از پیرمردی پرسید من از کدان راه باید بروم؟
پیرمرد گفت: قصد داری به کجا بروی؟ مسافر گفت: نمی دانم پیرمرد گفت: وقتی نمی
دانی پس فرقی ندارد از کدام راه بروی.

این حکایت با کدام بخش درس مرتبط است؟ چون هدف ندارد و نمی داند برای چه به
سفر آمده سرگردان است و انسانی هم که نمی داند برای چه هدفی خلق شده برایش فرق
نمی کند چگونه زندگی می کند.

ناهید صابونچی ▶
دیرستان فرزندگان خوی